

Hier Radio Oranje...

de oorlog van Hans (14 jaar) uit Deventer

APRIL 1943

59

Hans houdt zijn adem in en tuurt zo ingespannen naar de punt van zijn stift dat hij er scheel van ziet. Heel langzaam beweegt zijn hand naar beneden, in een vloeiende lijn. Het lijkt wel of hier de hele oorlog van afhangt. Van één lijn, en of die netjes recht gaat.

Hij ademt uit. Zo, die staat. Nu de tweede. Voorzichtig... als een chirurg die een operatie moet uitvoeren.

'Wat doe je, jongen?'

Van schrik schiet hij uit. Hij zucht en bekijkt de shade. Gelukkig is de streep niet al te dik. Als hij die letter V nu extra groot maakt, valt het misschien helemaal niet op. Hij houdt zijn schrift omhoog. 'Om het nieuws in bij te houden.'

Opa buigt wat naar voren. 'Hoe kom je aan dat mooie schrift?'

'Van de Vroom en Dreesmann.'

'Je hebt er toch wel meteen honderd aangeschaft, hè, met dat schrijftempo van je?'

Weer vliegtuigen gezien op verschillende plaatsen.

Hans lacht. Opa gaat zitten en slaat de krant open. 'Eens kijken wat voor onzin er nu weer in *De Koerier* staat.'

'U kunt beter mijn nieuws lezen.'

'Is dat wél betrouwbaar, dan?'

'Net zo betrouwbaar als dat dinsdag na maandag komt.'

Hans slaat het schrift open en wrijft over de bladzijdes. Zo mooi leeg nog. Ze roepen iets van verwachting op, een belofte. In dit schrift wil, nee... zál hij schrijven hoe de geallieerden de Duitse troepen voor zich uit zullen jagen. Terug naar Duitsland. Op de voorkant staat niet voor niets een V, die is van Vrijheid en Victorie.

60 Met zijn vulpen schrijft hij in blokletters met zwarte inkt de datum op: ZONDAG 11 APRIL 1943

Dan kijkt hij op, de klok op de schoorsteenmantel geeft half één aan. Bijna tijd. 'Zal ik hem vast aanzetten?'

Opa bladert luidruchtig door de krant. 'Ik geniet net van de stilte. En vanmorgen heb ik al naar *De stem der ss* geluisterd.'

'U luistert nog liever naar drie dagen luchtalarm.'

De deur gaat open en Gijs komt binnen, gevolgd door mam. 'Staat de radio nog niet aan? Ben je niet lekker, Hans?'

Hans zucht. 'Ik heb last van flauwe humor, geloof ik.' Hij draait aan de knop van de radio. Een zachte bromtoon vult de keuken. Tijd om potlood en papier te pakken. Voor aantekeningen.

Als de radio opgewarmd is, klinken er Engelse stemmen, afgewisseld met gebrom en gepiep. Alsof er iemand stiekem aan de knoppen draait en steeds afstemt op een andere

De overwinning is op mars en niets zal haar tegenhouden.

golfengte. Stoorzenders. Hans schuift zijn stoel wat dichterbij. Ineens zijn er paukenslagen te horen. Doffe dreunen. PAM, PA PA PA PAM. En dan: 'Hier Radio Oranje, de stem van strijdend Nederland.'

Hij heeft de punt van zijn porlood al op het papier staan. Nieuws van het oostfront en het zuidfront. In Afrika rukken de geallieerden op. Tunesië is bijna bevrijd. Af en toe schrikt hij op van een hels gepiep waarvan zijn oren tuiten. Maakt niet uit wat jullie doen, denkt hij, niets houdt de opmars tegen.

Na de uitzending schrijft hij in de kantlijn de verschillende oorlogsfronten op: Italië, Rusland, het westfront. Daarnaast de gebeurtenissen in hoofdletters. Belangrijk nieuws. Geen leugens of halve berichten. Hij gaat er helemaal in op, de stemmen van zijn moeder en opa klinken ver weg. Als hij klaar is, blaast hij de inkt droog en leest hij de berichten nog een keer, alsof hij ze uit zijn hoofd wil leren. Alsof door het lezen ervan de geallieerden weer een stuk dichterbij zijn gekomen. Het is eigenlijk geen nieuws, het is hoop.

Bovenbouw groep 7 en 8 (10-12 jaar)

Opdracht 75 jaar vrijheid

Oorlog is een periode van onvrijheid. In de Tweede Wereldoorlog voelden veel mensen die onvrijheid. Dat gold zeker ook voor Joodse mensen. Anne Frank was zo'n Joods meisje dat heel bekend is geworden, omdat ze een dagboek bijhield dat bewaard is gebleven en uitgegeven is. Daarin hield ze bij wat ze meemaakte. Anne Frank moest met haar familie onderduiken voor de Duitsers.

Tegenwoordig houden mensen niet zo snel meer een dagboek bij, maar eerder een vlog. Ook van het Dagboek van Anne Frank is een vlog gemaakt. In plaats van een dagboek kreeg Anne een camera voor haar verjaardag en in de vlogs is het zo nagespeeld dat Anne nu alles filmt dat ze meemaakt. **Bekijk deze vlog:** https://www.youtube.com/watch?v=ZWFjgWGI_YE

Meer zien? Abonneer je op het kanaal: <https://www.youtube.com/annefrank>

Opdracht 1

- A. Noem vijf dingen die Anne niet meer mag, omdat ze Joods is.

- B. Anne moet haar kat, Moortje, achterlaten. Dat vindt ze heel moeilijk. Wat zou jij heel lastig vinden om achter te moeten laten? Teken dat hieronder en schrijf erbij waarom jij dat lastig zou vinden om achter te laten.

Niet alleen Anne Frank, maar veel meer kinderen hielden in de oorlog een dagboek bij. Soms van hun eigen belevenissen, maar soms ook om het nieuws bij te houden. Lees een fragment uit het dagboek van Hans (14 jaar) uit het boek *Oorlog in Inkt*.

Opdracht 2

Waarom is het zo belangrijk om nieuws te volgen voor Hans, denk je?

Hans heeft het met zijn opa over of het nieuws wel betrouwbaar is. De Duitsers verspreiden nieuws dat niet helemaal waar is. Waarom zouden ze dat doen, denk je?

Tegenwoordig hoor je ook veel over nepnieuws. Ook in deze tijd van Corona. Welk nepnieuws heb jij gehoord over Corona?

Wil je meer boeken lezen over de Tweede Wereldoorlog? Bekijk dan dit filmpje. Hierin worden boeken getipt die allemaal online thuis te lezen zijn: <https://youtu.be/KcQuljEanz4>

Opdracht 3

Ook in deze tijd kun je het gevoel van onvrijheid ervaren, omdat je niet naar buiten mag. Wat mis je het meest? Wat ga je weer doen als de coronatijd over is?

Houd een dag een dagboek of vlog bij van jouw belevenissen in Coronatijd. Misschien word je wel net zo beroemd als Anne Frank!